

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологічний практикум з індивідуального консультування особистості»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Психологія»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Психології
Семестр	1
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	Довмат Галина Миколаївна
Контактна інформація	dovmatgalina18g18y8t@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Нині особливо актуальною є потреба в наданні психологічної допомоги особистості шляхом психологічного консультування, яке покликане розв'язувати гострі життєві проблеми. Викладання дисципліни полягає у визначенні методологічних принципів психологічного консультування, ознайомленні студентів із сучасними підходами до практики психологічного консультування, виробленні базових практичних умінь і навичок, формуванні морально-етичних норм і відповідальності, усвідомленні професійної ідентичності та становленні професійної компетентності. При викладанні дисципліни активно застосовуються методи ведення інтерв'ю, моделювання ситуацій, рольові ігри, ситуаційні задачі, проєктивні методики, бесіди, методи спостереження.
Мета та цілі	Основною метою психологічного консультування є надання психологічної допомоги, тому студенти мають навчитися визначати сфери застосування психологічного консультування, забезпечити взаємозв'язок теоретичного й практичного навчального матеріалу, користуватися наявними знаннями на практиці. Завданням дисципліни є навчити студентів орієнтуватися в особливостях надання консультативної допомоги, сприяти формуванню професійних критеріїв оцінки ефективності консультативної роботи, сформуванню початкового досвіду та професійну позицію майбутніх психологів щодо своєї практичної діяльності.

Результати навчання	Майбутні психологи навчаться: <ul style="list-style-type: none"> - структурувати процес консультування - проводити психологічне інтерв'ю - визначити фокус скарги і сформулювати запит клієнта - аналізувати й ідентифікувати проблему клієнта - розробити стратегію вирішення проблеми клієнта - застосовувати психотехнічні методи і прийоми відповідно до завдань кожної стадії консультування - моніторити та оцінювати ефективність консультативної допомоги.
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	<p>Розвиток професійного мислення майбутнього консультанта, початковий досвід та професійну позицію щодо своєї практичної діяльності, цілісне уявлення про сфери застосування психологічного консультування. Орієнтуватися та розуміти походження психологічних проблем, розробляти стратегії вирішення проблеми клієнта. Дотримуватися норм професійної етики, розвивати креативне мислення і бажання вдосконалювати власну фахову компетентність.</p>
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Основи психологічного консультування »

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ		
Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Предмет, проблеми та значення психологічного консультування. Організація роботи психологічних консультацій.	Вимоги до професійності консультанта. Функції та особисті якості консультанта. Комунікація та професійний етикет. Методи психологічного впливу у консультуванні.	Перерахувати вимоги до професійної підготовки консультанта. (Етичний кодекс психолога) Заповнити таблицю де перерахувати методи психологічного впливу якими можна користуватися в консультуванні.
2. Види та етапи психологічного консультування.	Види консультування (сімейне, ділове, особистісне, психолого-педагогічне). Етапи консультування: підготовчий, (встановлення контакту з клієнтом), діагностичний, (збір інформації) корекційний, (визначення спільно з клієнтом потенційної стратегії що вирішує проблему з якою звернувся, клієнт бере на себе відповідальність за те, що з ним відбувається) заключний, (підбиття підсумків, обговорення питань, що стосуються подальших відносин клієнта з консультантом або	Відпрацювати всі етапи психологічного консультування за допомогою рольової гри. Перерахувати види психологічного консультування.

	іншими необхідними спеціалістами) .	
3. Методи психологічного консультування. Структура інтерв'ю.	Бесіди (організація часу, простору, етапи, завершення). Структурування інтерв'ю(схема ведення інтев'ю.) Прийоми ведення бесіди та контролю одержуваної інформації. Техніки психологічного консультування.	Скласти структуру інтерв'ю для консультативної бесіди з використанням методів психологічного консультування.
4. Процес консультування. Консультативні бесіди та їх види.	Групове та індивідуальне консультування. Очні або анонімні консультації . Консультування по телефону. Попередження «синдрому згорання» консультанта.	Вкажіть послідовність дій у консультативному процесі (ідентифікація проблеми, оцінка і зворотний зв'язок, двовимірне визначення, діяльність, дослідження проблеми , планування.) Назвіть види консультативних бесід.
5. Служба телефону довіри.	Специфіка телефонного консультування. Особливості анонімності. Техніки що використовують в телефонному консультуванні. Типові помилки психолога консультанта.	Перелічити техніки які застосовують в телефонному консультуванні. Моделювання та вирішення ситуаційних завдань телефонної служби довіри.
6. Консультування клієнтів що до внутрішньо-особистих проблем, та сімейних відносин.	Принципи та вимоги до особистості сімейного консультанта. Психологічне консультування сім'ї відповідно до різновиду її дисфункцій. Консультування клієнтів в пригнічених станах.	Описати і проаналізувати консультативний випадок на тему стосунків батьків та проблемних дітей- підлітків. Консультування клієнтів з заниженою самооцінкою
7. Спеціальні проблеми психологічного консультування	Консультування асоціальних осіб. Особливості бесіди з помираючою людиною. Бесіди з клієнтами з суїцидальними намірами.	Визначити критерії суїцидальної поведінки підлітків. Розробити програму профілактики суїцидальної поведінки.
8. Особливості консультування клієнтів з вадами саморегуляції.	Консультування залежних клієнтів та їх рідних. Консультування клієнтів з почуттям провини, з емоційною нестабільністю.	Сформулювати ряд питань для інтерв'ю з клієнтами з вадами саморегуляції.
9. Консультування військових що приймали участь у бойових діях.	Надання психологічної підтримки, уваги до переживань, емоцій військових. Основні критерії діагностики ПТСР і розладів адаптації та ознаки депресивних станів. Оцінка «якості життя» та перенаправлення до вузьких спеціалістів.	Підготувати техніки емоційного та фізичного розвантаження що дозволяють оптимізувати психічний стан. (Для військових що відчувають труднощі в повсякденному житті, але зберігають контроль над своєю поведінкою)

<p>10. Техніки та <u>прийоми ведення бесіди та контролю одержуваної інформації.</u></p>	<p>Інтервенція в консультуванні. Комуникативні техніки. Аналіз емоційних переживань клієнта. Альтернативні формулювання (нерідко клієнту важко уявити собі, що можна відчувати в тій чи іншій ситуації). Використання парадоксальних запитань. Уточнюючі формулювання. Перефразування. Використання паузи.</p>	<p>Реферат на тему «Аналіз типових помилок в процесі консультування».</p>
<p>11. Консультування немотивованих клієнтів.</p>	<p>Робота з психологічним опором клієнта. Конфронтація в консультативному процесі.</p>	<p>Підготувати ряд прийомів інтервенції у змодельованій ситуації.</p>
<p>12. Кризове консультування. Особливості організації та надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій.</p>	<p>Критерії сортування потерпілих з гострою психічною травмою. Усунення гострої реакції на стрес. Профілактика розвитку ПТСР.</p>	<p>Сформулювати критерії та правила першої допомоги в роботі з кризовими ситуаціями.</p>

Рекомендована література

Основна

1. Булах І.С. Психологія життєвих криз особистості : навч. посіб. / І.С. Булах. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 8-35.
2. Дальке Р. Кризис как шанс начать жизнь лучше / Р. Дальке; пер. с нем.; [под. ред. Т.В. Гариной]. – СПб. : ИГ «Весь», 2006. – 256 с.
3. Косякова О.О. Возрастные кризисы : учеб. пособ. / О.О. Косякова. – Ростов н/Д : Феникс, 2007. – 224 с.
4. Максименко С.Д. Психологічна допомога тяжким соматично хворим : навч. посіб. / С.Д. Максименко, Н.Ф. Шевченко. – К. : Ін-т психології імені Г.С. Костюка; Ніжин : Міланік, 2007. – 115 с.
5. Малкина-Пых И.Г. Возрастные кризисы : справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых. – М. : Изд-во Эксмо, 2005.
6. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации / И.Г. Малкина-Пых. – М. : Изд-во Эксмо, 2006. – С. 776-795.
7. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь близким / И.Г. Малкина-Пых. – М. : Эксмо, 2009. – 192 с.
8. Осипова А.А. Справочник психолога по работе в кризисных ситуациях / А.А. Осипова. – [2-е изд.]. – Ростов н/Д : Феникс, 2006. – С. 3- 19.
9. Простакова Т.М. Кризис подросткового возраста / Т.М. Простакова. – Ростов н/Д : Феникс, 2009. – 244 с.
10. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних

подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко, Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “Видавницт- во “Логос”, 2015. – 207 с.

11. Психологія поведінки на війні: практичний poradник. Навчальний посібник / колектив авторів; за заг. ред. В.І. Осьодла. – К. : НУОУ, 2014. – 125 с.
12. Ромек В.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях / Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. – СПб. : Речь, 2007. – С. 24-31.
13. Савчин М.В. Вікова психологія : навч. посіб. / М.В. Савчин, Л.П. Василенко. – К. : Академвидав, 2005. – 360 с.
14. Соціально-психологічна профілактика стресів та стресових розладів учнів та студентів : навч. посіб. / [за ред. В.Г. Панка, І.І. Цушка]. - К. : Ніка-Центр, 2007. – 164 с.
15. Титаренко Т. Життєві кризи : технологія консультування / Тетяна Титаренко. – К. : Главник, 2007. – С. 89-93, 116-120. – Психологічний інструментарій.
16. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості : у межах і за межами буденності / Т.М. Титаренко. – К. : Либідь, 2003. – 376 с.
17. Черезова І.О. Психологія життєвих криз особистості : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / І.О. Черезова. – Бердянськ, БДПУ, 2016. – 193 с.
18. Шапарь В.Б. Психология кризисных ситуаций / В.Б. Шапарь. – [2-е изд.]. – Ростов н/Д : Феникс, 2009. – 452 с.
19. Швалб Ю.М. Возрастная психология : учеб. пособ. / Ю.М. Швалб, И.Ф. Муханова. – Донецк : Норд-Пресс, 2005. – 303 с.

Допоміжна

1. Бочелюк В.Й. Психологія людини з обмеженими можливостями / В.Й. Бочелюк, А.В. Турубарова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
2. Бочелюк В.Й. Юридична психологія / В.Й. Бочелюк. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
3. Бочелюк В.Й. Кримінально-виконавча психологія / В.Й. Бочелюк, Т.А. Денисова. – К. : Істина, 2008. – 328 с.
4. Гаврілець І.Г. Психофізіологія людини в екстремальних ситуаціях : навч. посіб. / І.Г. Гаврілець. – К. : ЗАТ «Віпол», 2006. – С. 76-85.
5. Гребінь Л. О. Деякі аспекти психодинамічної діагностики актуального рівня функціонування структури особистості / Людмила Гребінь // Форум психіатрії та психотерапії. — Том 7. — Львів, 2012. — С.41-60
6. Дворкин А.Л. Как не попасть в секту / А.Л. Дворкин. – Запорожье : Диалог, 2002. – 40 с.
7. Запобігання торгівлі жінками : посіб. [для вчителів] / [Горбунова О.Г., Левченко К.Б , Савич Л.Л. та ін.]; за ред. К.Б. Левченко, О.А. Удаловой. – Харків : Видавництво ун-ту внутрішніх справ, 2000. – 184 с.
8. Петров И.Н. Семейные кризисы : правила компромиссов / И.Н. Петров. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 189 с.

Інформаційні ресурси

1. https://upsihologa.com.ua/Psihologichna_travma_i_shlya-frantsuaza.html

- <http://lib.iitta.gov.ua/711685/1/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0%20%D0%B7%20%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BC%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8.%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%BC%D0%B0%D1%82.%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84.-03.2018.pdf>
- <http://lib.iitta.gov.ua/707675/1/%D1%88%D0%BB%D1%8F%D1%85%D0%B8.pdf>
- https://texty.org.ua/articles/93521/Psychologichni_travmy_otrymani_v_radanski_chasy_vplyvajut-93521/
- http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psiholog_travm.pdf

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ	
Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не запізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ	
Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-6)	20
Самостійна робота над курсом	20
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-7) – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни